

Критерии оценивания и ответы к заданиям муниципального этапа
республиканской предметной олимпиады школьников
по чувашскому языку и литературе
2022/2023 учебный год. 7 класс

Максимальный балл – 50

1. *Юрă-кĕвĕ, шухăш-кăмăл.* Иккĕшĕ те пĕр йышши ăнлава палăртакан сăмахсенчен пулнă.

Кашни тупнă мăшăр сăмахшăн – 2-шер балл, ăнлантарнăшăн – 0,5-шер балл). Йăнăш палăртнă мăшăр сăмахшăн 1-ер балл чакать. Пĕтĕмпе – 5 балл.

2. *Юрла, кĕвĕле, ташла, выля (вăйă+ла), шутла.*

Кашни тупнă сăмахшăн – 1-ер балл. Йăнăш палăртнă сăмахшăн 1-ер балл чакать Пĕтĕмпе – 5 балл.

3. *Калать.*

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

4. *Вуншар.*

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

5. *Пукан – пукане.*

Кашни тĕрĕс сăмахшăн – 2,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

6. *Алăра ёç пултăр, пуçра аç пултăр.*

Асти епле, ёçĕ çапла.

Виççĕри ывăл ача ашиёне пулăштăр, виççĕри хĕр ача амăшне пулăштăр.

Ёçрен ан хăра, вăл хăй санран хăратăр.

Вĕренни – çутă, вĕренменни – тĕттĕм.

Кашни ваттисен сăмахёшĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

7. Гимн (мухтав сăвви).

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

8. Пролог – композицин хушма элеменчĕ, хайлавăн малтанхи сыпăкĕ.

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

9. Кулачă. Иван Яковлевич Яковлев.

Произведени ячĕшĕн – 2 балл. Автор ячĕшĕн, ашшĕ ячĕшĕн, хушамачĕшĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

10. **Чи пысăк хаклав – 5 балл.**

Критерии оценивания и ответы к заданиям муниципального этапа
республиканской предметной олимпиады школьников
по чувашскому языку и литературе
2022/2023 учебный год. 8 класс

Максимальный балл – 50

1. Купăс, тăмра, тренчĕл, кĕсле, шăпăр, сăрнай, шăхлич, палнай, парап-пан, тункăр т.ыт.те

Кашни тĕрĕс хуравшăн – 0,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

2. Аллă.

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

3. Пĕр йышши членсемпе. Пĕр йышши членсем союзсăр сыхăннă пирки вĕсене запятойпа уйăрнă.

Пĕрремĕш хуравшăн – 2 балл, иккĕмĕш хуравшăн – 3 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

4. *Тир-сăрантан сăмаха дефиспа сьрмалла, мĕншĕн тесен мăшăр сăмах пулать.*

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

5. *Ют сĕр-шывсенчи паллă фирмăсен таварĕсем.*

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл (кашни сăмахĕшĕн – 1-ер балл).

6. *Тусу пулмасан – шыра, тупсан – упра.*

Сăла ан сур, хăвайнах ёсмелле пулĕ.

Виççĕри ывăл ача ашиёне пулăштăр, виççĕри хĕр ача амăшне пулăштăр.

Ватă сьнтан ан кул, ху та ватă пулăн.

Туссăр сьн тымарсăр йывăç некех.

Кашни ваттисен сăмахĕшĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

7. Хайла (притча).

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

8. *Пурă – пурăш.*

Кашни тĕрĕс сăмахшăн – 2,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

9. „Чи пысăк инкек“. Геннадий Никандрович Волков.

Произведени ячĕшĕн – 2 балл. Автор ячĕшĕн, ашшĕ ячĕшĕн, хушамачĕшĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

10. **Чи пысăк хаклав – 5 балл.**

*Критерии оценивания и ответы к заданиям муниципального этапа
республиканской предметной олимпиады школьников
по чувашскому языку и литературе
2022/2023 учебный год. 9 класс*

Максимальный балл – 50

1. *-и паларту аффиксё. Хёлёхлисем, каламаллисем, янйраканнисем.*
Аффиксшан – 2 балл, кашни сáмахшан – 1-ер балл). Пётёмпе – 5 балл.
2. *Каланй (калаççё).*
Тёрёс хуравшан – 5 балл.
3. *Купáсçа, áстаçа, асамçа. Кёвёсё.*
Текстран сырса илнё кашни сáмахшан – 1-ер балл, тёслёхшён – 2 балл. Пётёмпе – 5 балл.
4. *8-мёш предложенире. Ёсен-тáранран, курáкран, татáкёсенчен. Áсталанй, каланй.*
Предложение тёрёс кáтартнйшан – 1 балл, ярáмсемшён – 2-шер балл. Пётёмпе – 5 балл.
5. *Уяв сáмах уя глагол çумне в аффикс хушáннипе пулнй.*
Глаголне палáртнйшан – 2 балл, аффиксшан – 3 балл. Пётёмпе – 5 балл.
6. *Амáшё йáрй пулма вёрентет, ашиё áслй пулма вёрентет.
Хёвел айёнче айй, анне çумёнче ырй.
Ача-пáчана мул париччен áс пама хушнй.
Ашиё-амáшине йёртекен пархатар курман.
Ашиё-амáшён пиллёхё вутра та çунмасть, шывра та путмасть.*
Кашни ваттисен сáмахёшён – 1-ер балл. Пётёмпе – 5 балл.
7. *Юптару тесе сáваласа сырнй ытарлй пёлтерёшлё сатирáллй хайлава калаççё.*
Тёрёс хуравшан – 5 балл.
8. *Хуран – хура.*
Кашни тёрёс сáмахшан – 2,5-шер балл. Пётёмпе – 5 балл.
9. *Суяпа инçе каяймáн. Геннадий Никандрович Волков.*
Произведени ячёшён – 2 балл. Автор ячёшён, ашшё ячёшён, хушамачёшён – 1-ер балл. Пётёмпе – 5 балл.
10. **Чи пысáк хаклав – 5 балл.**

